

A munkaszerződésnek a nyugdíjkorhatár elérése miatti *ipso iure* megszűnése nem feltétlenül jelent hátrányos megkülönböztetést

Németországban az egyenlő bánásmódról szóló általános törvény (Allgemeines Gleichbehandlungsgesetz) akként rendelkezik, hogy a munkaszerződések amiatt történő *ipso iure* megszűnésére irányuló záradékok, hogy a munkavállaló elérte a nyugdíjkorhatárt, mentesülhetnek az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalma alól. A német szabályozás szerint az ilyen záradékok kikötésének joga a szociális partnerekre ruházható, és kollektív megállapodás útján gyakorolható.

G. Rosenblatt 39 éven át takarítási munkákat végzett. A munkaszerződése az épülettakarítási ágazatra vonatkozó kollektív megállapodás értelmében megszűnik abban a naptári hónapban, amelytől kezdve nyugdíjjogosulttá válik, vagyis legkésőbb azon hónap végén, amelynek során a 65. életévét betölti. Mivel betöltötte a 65. életévét, vagyis elérte a nyugdíjkorhatárt, a munkáltatója a munkaszerződésének megszűnéséről értesítette őt. G. Rosenblatt az Arbeitsgericht Hamburghoz (a hamburgi munkaügyi bírósághoz) fordult azt állítva, hogy a munkaszerződésének megszűnése az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetésnek minősül.

A kérdéseket előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy a munkaszerződésnek a rendes nyugdíjkorhatár elérésekor történő *ipso iure* megszűnése összhangban van-e az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetésnek a 2000/78/EK irányelvben¹ előírt tilalmával.

A Bíróság a mai napon hozott ítéletében mindenekelőtt megállapítja, hogy a munkaszerződésnek a nyugdíjkorhatár elérése miatti *ipso iure* megszűnése közvetlenül az életkoron alapuló eltérő bánásmódot jelent. Ezt követően a Bíróság megvizsgálja, hogy ezen eltérő bánásmód adott esetben igazolható-e.

Ezzel összefüggésben a Bíróság úgy ítéli meg, hogy az ilyen intézkedés nem a kényszernyugdíjazás kötelező rendszerét vezeti be, hanem a munkaviszonynak a nyugdíjkorhatáron alapuló megszűnési módját, függetlenül a felmondás eseteitől.

A szóban forgó szabályozás céljával kapcsolatban a Bíróság rámutat, hogy e mechanizmus a politikai, gazdasági, társadalmi, demográfiai és/vagy költségvetési megfontolások egyensúlyán alapul, és annak eldöntésétől függ, hogy a munkavállalók aktív kereső időszakát kívánjuk-e meghosszabbítani, vagy épp ellenkezőleg, minél korábbi nyugállományba vonulásukat kívánjuk-e elősegíteni.

A Bíróság megjegyzi, hogy az *ipso iure* megszűnésre irányuló ilyen záradékok hosszú idő óta számos tagállam munkajogának részét képezik, és széles körben alkalmazzák a munkaügyi kapcsolatokban. A munkaszerződések *ipso iure* megszűnésére irányuló záradék azáltal, hogy a munkavállalóknak a foglalkoztatás bizonyos állandóságát, hosszú távon pedig a kiszámítható nyugdíjba vonulás ígéretét biztosítja, ezzel egyidejűleg pedig a munkáltatóknak a személyi állomány igazgatásában bizonyos rugalmasságot enged, az egymástól eltérő, viszont törvényes érdekek egyensúlyát tükrözi, illeszkedve a munkaügyi kapcsolatok bonyolult összefüggéseibe,

¹ A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv (HL L 303., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. kötet, 4. fejezet, 79. o.).

amelyek szorosan kapcsolódnak a nyugdíj- és foglalkoztatáspolitikai döntésekhez. Az így elérni kívánt célokat főszabály szerint úgy kell tekinteni, hogy azok a 2000/78 irányelvben előírt módon, „objektíven és ésszerűen”, „a nemzeti jog keretein belül” igazolják a tagállamok által előírt, az életkoron alapuló eltérő bánásmódot.

Ezt követően a Bíróság úgy ítéli meg, hogy valamely tagállam hatóságai vagy szociális partnerei ésszerűen feltételezhetik, hogy az *ipso iure* megszűnésre irányuló záradékok megfelelőek és szükségesek lehetnek e törvényes célkitűzések eléréséhez. Ezzel összefüggésben a Bíróság megjegyzi, hogy a G. Rosenbladt esetében irányadó záradék nem csupán meghatározott életkoron alapul, hanem figyelembe veszi azt a körülményt is, hogy az érdekeltek öregségi nyugdíj formájában megjelenő pótlólagos jövedelem révén pénzügyi ellentételezésben részesüljenek, és nem jogosítja fel a munkáltatókat a munkaviszony egyoldalú megszüntetésére. Ráadásul az, hogy e záradék kollektív megállapodáson alapul, e mechanizmus alkalmazása tekintetében nem elhanyagolható rugalmasságot biztosít, ami lehetővé teszi a szociális partnereknek, hogy figyelembe vegyék az érintett munkaerő-piac átfogó helyzetét, valamint a szóban forgó munkakörök egyéni jellegzetességeit. Ezenkívül a német szabályozás további korlátozást tartalmaz, megkövetelve a munkáltatóktól, hogy a munkaszerződés *ipso iure* megszűnésére irányuló minden olyan záradék esetében szerezzék be vagy erősítsék meg a munkavállalók hozzájárulását, amelynek alkalmazására azért kerül sor, mert a munkavállaló elérte a nyugdíjkorhatárt, amennyiben e korhatár alacsonyabb a rendes nyugdíjkorhatárnál. A Bíróság végül megállapítja, hogy a német jogszabályok tiltják, hogy a szakmai tevékenységét a nyugdíjkorhatár elérése után is folytatni kívánó személy foglalkoztatását akár a korábbi munkáltatója, akár pedig valamely harmadik személy az életkorához fűződő indokkal megtagadja.

Következésképpen a Bíróság megállapítja, hogy **a 2000/78 irányelvvel nem ellentétes a munkaszerződések amiatt történő *ipso iure* megszűnésére irányuló záradék, hogy a munkavállaló elérte azt a nyugdíjkorhatárt, amelyet Németországban az épülettakarítási ágazatban foglalkoztatott munkavállalókra vonatkozó kollektív megállapodás meghatároz.**

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében a uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehoczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélethirdetésen készített felvételek az „[Europe by Satellite](#)”-on érhetők el ☎ (+32) 2 2964106